

BENEDEK SZABOLCS

Lehetne most egy jó szövegírójuk

Hosszú évekkel később, miközben rutinos mozdulatokkal rángatta lefelé egy fürtös hajú lány izzadság és olcsó dezodor szagával átitatott zenekaros pólóját, Becsei Marcinak eszébe jutott az a történet, amelyet az apja mesélt arról, hogyan találkozott egyszer Puskás Öcsivel. Az, hogy ez a sztori pont ekkor ugrott be neki, egyáltalán nem volt se véletlen, se váratlan, a lány bal mellére ugyanis futball-labda volt tetoválva, de akkora, hogy az egész érintett testrészt betakarta. Az a klasszikus futball-labda volt, fekete és fehér hexagonokból és pentagonokból összerakva. Az emberek többsége erre gondol, ha azt a szót hallja, hogy futball-labda, nem csoda, hogy az ismeretlen művész is ilyet tetovált a lány különben nem is annyira gömbölyű mellére. Becsei Marci nem rajongott a futballért, sőt azt szokta mondani, hogy utálja, viszont azt azért tudta, hogy az efféle labdákat leginkább iskolákban és játszótérekben használják, professzionális pályákon nem.

A lány nem követte Marci pillantását, anélkül is tisztában volt vele, hogy amaz mit néz.

– Az egyik pasim nagy focibuzi volt. Az ő kedvéért csináltattam. Azóta persze mindenkinek szemet szúr. Eltüntetni meg nem tudom.

Marci, mielőtt netán fennakadhatott volna azon a szón, hogy „mindenki”, gyorsan túl is lendült rajta. Volt már jó párszor dolga zenekaros pólós lányokkal, tudta, hogy egyiktől se várhat apácaéleket, mint ahogy ő se vethet rájuk semmiféle követ. A rock and roll életformához az ilyesmi hozzátartozik. A futball-labda amúgy minden átlagossága ellenére mívesen meg volt munkálva, az egyik sötét hexagon például pontosan a lány mellbimbóját keretezte be, amely ettől úgy nézett ki, mintha az lenne a szelep, ahol a labdát föl lehet pumpálni. További részletekbe Becsei Marci nem tudott elmerülni, mivel a lány a fenekét az asztallapról fölnyomva megfeszítette csípőjét, jelezvén, hogy készen áll arra, hogy a póló után a szakadt farmernadrág is lekerüljön róla.

Azt a bizonyos történetet több alkalommal elmesélte Becsei Árpád. Leginkább vacsoránál, esetleg vasárnap délben, de olyan is megesett, hogy a tévé előtt, meccsnézés közben. Marcit egy idő után bosszantotta a sztori, nemcsak azért, mert hidegen hagyta minden, ami a futballal kapcsolatos, és különben is, nem egyszer hallotta már, hanem mert úgy érezte, az apja kérkedik vele. Becsei Árpád viszont, becsületére legyen mondva, minden alkalommal hajszálla ugyanúgy mondta el, egyetlen apró elemet se változtatva benne. És bár Marcinak időnként úgy tűnt, mintha egész gyerekkorát végigkísérte volna ez a történet Puskás Öcsiről, ez egyáltalán nem volt

igaz. Becsei Árpád csak azt követően kezdte el mesélni, hogy a száguldó őrnagyként is emlegetett legendás balösszekötő negyedszázados távollét után hazalátogatott Magyarországra. Onnantól fogva már nemcsak félszavakkal, suttogva lehetett emlegetni az egykori disszidenst. Becsei Árpád is ekkor szedte elő közös történetüket. Ám hogy az pontosan mikor esett meg, azt nem bírta megmondani. Az internet és a bedigitalizált újságok idején az ilyesmit ma már gyerekjáték kideríteni, régebben azonban a megyei könyvtár porszagú olvasótermében eltöltött hosszú és bizonyos tekintetben unalmas órák kellettek hozzá, még így sem kecsegtetve teljes biztonsággal azt, hogy a kutatásba belefáradt és türelmét vesztett ember megtalálja végül, amit keresett. Nem is próbálkoztak vele. Hogy azért-e, mert senki nem akarta venni a fáradságot, vagy mert a történet eme része senki számára nem volt annyira fontos, vagy mert netán most már annyira evidensen rá lehetne keresni az időpontra, az legalábbis mostanáig nem derült ki.

A lényeg, hogy az ifjú, mi több, még gyermek Becsei Árpád találkozott Puskás Öcsivel. Még konkrétan szólva Becsei Árpád, a vörös nyakkendőű úttörő. Azokban az években ugyanis – és ezt a felnőtt Becsei Árpád soha nem mulasztotta el hozzátenni a sztorihoz – vörös nyakkendőt csakis a legkiválóbb pajtások hordhattak, akik mind szorgalmukban, mind magatartásukban, leginkább pedig a mozgalomban és a közösségi életben példát mutattak a többieknek. A többségnek meg kellett elégednie a kék nyakkendővel.

A szorgalmas tanulással, illetve az úttörőmozgalommal és a békeharccal kapcsolatos foglalkozásokkal töltött iskolai órákat követően Becsei Árpád, akkor még Árpika, délutánonként az iskola udvarán azzal múlatta az időt, hogy pajtásaival egyetemben egy rongyokból összefércelt labdát kergetett, megpróbálva minél többször bejuttatni a salakos talajon egymásra dobált, kapufaként szolgáló iskolatáskák közé. Ebben a tevékenységében nem volt különösebben se ügyes, se ügyetlen, más kvalitásaival ellentétben a futball tekintetében teljesen átlagos képességekkel volt megáldva – óvatosan ejtsük ki ebben a szövegkörnyezetben ezt a szót, akkortájt nem szívesen használták –, ugyanakkor a többiekhez hasonlóan roppant lelkesen gyakorolta ezt a méltán népszerű játékot. Nem is szívesen hagyta abba, amikor az osztályfőnöke (egyúttal rajvezető pajtás) magához intette.

Míg Aranka néni felé baktatott, Árpika gyorsan lepörgette fejében a nap folyamán addig történeteket, ám nem talált olyan pontot, amely miatt esetleg fejmosást kaphatna. Mindazonáltal az ember sose lehet elég éber, még önmagával szemben se. Szívdobogása nem csillapodott, sőt az arca is kivörösödött, miután Aranka néni föltette neki a kérdést:

– Árpád, szeretnél találkozni Puskás Öcsivel?

A megszólított először azt hitte, nem jól hall. Aztán arra gondolt, hogy az osztályfőnök-rajvezető tanárnő pajtás talán tréfál. Hát ki az, aki ne szeretne találkozni Puskás Öcsivel? Elvégre ő az első számú kedvenc, a leghíresebb labdarúgó, akihez a délutáni játék közben mindenki szeretne hasonlítani. Néha össze is vesznek rajta,

hogy melyikük legyen a Puskás Öcsi, amit végül jó pajtások módjára úgy rendeznek le, hogy egyikük se lesz az. Elvégre Puskás Öcsi egyszeri és megismételhetetlen, nem lehet belőle több. Amikor odahaza a család körbeüli a néprádiót, és hallgatja a meccsközvetítést, a lelkesedéstől mindig magas hőfokon izzó szpíker a leggyakrabban ugyancsak Puskás Öcsit emlegeti. Nem véletlen, hiszen ő a legjobb, a legügyesebb, aki a legrafináltabb cseleket csinálja, és aki a legtöbb gólt szerzi.

Beletelt néhány pillanatba, mire ezek végigfutottak Becsei Árpika szőke fején. Aranka néni már azt hitte, meg kell ismételnie a kérdést, amit nem is értett, elvégre Árpika jó eszű gyerek, mire a válasz nagy nehezen megszületett:

- Iiiiigen, tanárnő... rajvezető pajtás, szeretnék...
- Nahát. Ennek örülök. Akkor legyen így.

Hogy Aranka néni valóban örült-e, azt nem tudhatjuk, és a történet szempontjából túl sok jelentősége nincs is. Azt azonban rögvest elmagyarázta bevallatlanul is legkedvesebb tanítványának, hogy miről volna szó.

Arról, hogy másnap délután a városba látogatott edzőmeccset játszani a Budapesti Honvéd csapata. Vagyis az a klub, amelynek színeiben (piros-fehér) Puskás Öcsi, valamint a többi híresség, Bozsik, Kocsis, Czibor és mások rúgták a labdát. A mérkőzésen ott tolongott a város apraja-nagyja. Dacára annak, hogy már erősen benne jártak az őszen, úgyhogy megfelelő pályavilágítás híján az összecsapásra a kora délutáni órákban került sor, amikor a gyárakban és a szocialista termelés többi helyszínén még javában tartott a műszak. Ez azonban olyan jelentős sportesemény volt a város életében, hogy a munkaversenytől is el lehetett kis időre tekinteni. A brigádvezetők és a vállalatigazgatók amúgy is szintén kint voltak a meccsen.

Amely álomszerűen indult. Legalábbis a helyi Lokomotív szempontjából. A klub hagyományosan a másodosztályban szerepelt, így aztán nem kis meglepetésnek számított, hogy a sokszoros bajnokcsapattal szemben az első félidőben sima kétgólos vezetést szerzett. A második félidő elején éppenséggel Puskás révén szépített a Honvéd, ám nem sokra rá a Lokomotív egyik csatára ismét betalált. A közönség idáig bírta fegyelmezetten türtőztetni magát. Onnantól fogva szabadjára engedte indulatait, és az öröm kifejezése mellett jócskán jutott a Pestről idejött játékosoknak:

- Na, mi van, nagy Honvéd, ennyit tudtok? Ennél többre nem vagytok képesek?

Becsei Árpád harminc évvel később úgy mesélte, hogy ő látta, ahogy Puskás Öcsi az egyik ilyen bekiabálás után széles karmozdulattal int a társainak. Nem is intés volt az, hanem egyenesen vezénylet. Tábornokhoz, azazhogy őrnagyhoz illő. Akár így történt, akár nem, tény, hogy a Honvéd egyszer csak megunta saját totojázását, és villámgyorsan fölállt az 1:3-as hátrányból. A Lokomotív onnantól nem sokáig örülhetett a kétgólos vezetésnek. A világhírű bajnokcsapat tíz percen belül egyenlített, majd még gyorsan berámolt két gólt. Így összességében a vendégek 5:3-ra nyerték az edzőmeccset. Ami a másodosztályú Lokomotív szempontjából végtére is nem volt rossz eredmény. Csak hát mégis maradt valami keserű szájíz, hogy lám, meg lehetett volna fogni a pesti csibészeket.

A mérkőzésnek Becsei Árpika mindössze a végét látta. Az elejéről azért maradt le, mert az iskolai elfoglaltságok a kezdősípszó idején még nem értek véget. Utána meg Aranka néni igazgatta hosszasan rajta az úttörő-egyenruhát, gondosan ügyelve arra, hogy az élére vasalt nadrág sehol ne gyűrődjön, és a sapka se billenjen se jobbra, se balra, hanem álljon egyenesen, ahogyan az egy úttörőhöz illik. Arra is odafigyelt, hogy a nyakkendő két szára egyforma hosszú legyen. Amikor pedig végre mindent rendben talált, tarkón ragadta Árpikát és a nézőtér kiemelt helyére terelte, amit az különböztetett meg a többitől, hogy ott nem állni lehetett, mint leginkább a szimplán fakorlással körbekerített pálya körül, hanem néhány széket is odatettek – kordonnal és két rendőrrel elválasztva. Utóbbiaknak magyarázta el Aranka néni, hogy ez a pajtás fogja képviselni a megyei úttörőket, és a titkár elvtársnak megígérte, hogy előzetesen be lesz neki mutatva.

– Szóval be lesz neki mutatva – biccentett a cirkalmas mondatok türelmes végighallgatását követően tényérsapkája alól az egyik rendőr. – Hát értem, elvtársnő. Menjenek akkor, menjenek.

A titkár elvtárs a székek közül a középsőn ült, és először nem nagyon akart odafigyelni Aranka néni hadarva elmondott szavaira, lévén, hogy a Lokomotív éppen támadást próbált vezetni, ami azonban gyorsan hamvába hullt a Honvéd védőinek közbelépése folytán. Már nem volt sok hátra a mérkőzésből, a játék esetenül csordogált, a vendégek tartották kétgólos előnyüket, és nem akartak annyira tiszteletlennek lenni vendéglátóikkal szemben, hogy újabb találatokkal tömjék ki hálójukat. A házigazdák erejéből és tudásából pedig nem tellett többre.

– Titkár elvtárs, tehát..

– Hallottam, Zomboriné elvtársnő, elsőre is. – A titkár elvtárs oldalra fordult, ügyelve arra, hogy épp csak egy pillanat töredékének megfelelő időt veszítsen a meccsből, ami persze arra se volt elég, hogy végigmérje Árpikát. Majd harsányan, hogy túlkiabálja a türelmét és fegyelmezettségét egyre inkább elveszítő közönséget, hozzátette: – Ott a csokor, vigyék.

Valóban volt a székek mögött, egy pingpongasztalra fektetve néhány gondosan előkészített őszi csokor. Szerencsére Zomboriné Arankának nem kellett túl sokáig tanácstalanul topognia, ott termett a pártbizottság egyik munkatársa, egy nyeszlett, szemüveges fiú, gyorsan a tanárnő kezébe nyomott egy csokrot, majd sürgető kézmozdulatokkal jelezte, hogy ideje távozni.

Nagyon messzire nem mehettek, legalábbis arra hívta fel az előző rendőr a figyelmüket, hogy az ünnepség itt, a tribünnél lesz. Aranka néninek egy pillanatra átfutott a kontyos fején, hogy erős túlzás ezt a néhány széket és a pingpongasztalt tribünnnek nevezni, meg hát neki ünnepségről nem volt tudomása, legalábbis nem szóltak, de hát nem is kell az embernek tudnia mindenről. Néha jobb és biztonságosabb a tudatlanság. Ismét megragadta hát Árpika tarkóját, ám a mozdulat ezúttal nem noszogatóst jelzett, hanem azt, hogy a fiú – akinek persze fogalma se volt osztályfőnöke, egyben rajvezetője kétségeiről – álljon meg itt, ne menjen tovább.

A mérkőzés véget ért, a nézők tapsoltak, a játékosok és edzőik kezet fogtak egymással és a bíróval, majd külön vezényszó nélkül is tudva a dolgukat fősorakoztak a tribünnel titulált rész előtt, ahol a titkár elvtárs rövid beszédet olvasott föl arról a papírról, amelyet a nyeszlett, szemüveges fiú a késlekedés, illetve a feledékenység miatt szégyenkezéstől lángvörös arccal nyomott alig pár másodperccel előbb a kezébe. A beszéd kicicomázott körmondatokból állt, a sport szerepéről, amelyet a békeharcban betölt, valamint a pártról, amely a dolgozó nép megbízásából és annak érdekeit szem előtt tartva irányítja a termelést, na meg persze a békeharcot. Ez volt a történet azon része, amelyet Becsei Árpád a későbbiekben soha nem bírt fölidézni. Éspedig azért nem, mert hiába volt a beszéd rövid, ő képtelen volt odafigyelni, mivel torkában dobogó szívvel várta, hogy eljőjön az ő pillanata. Ezzel egyébként – mármint az odafigyelésre való képtelenséggel – mások is így voltak. A beszédben semmi különös és megjegyezni érdemes nem volt. Olyan volt, mint akármelyik beszéd, amelyet azokban az években bármely ünnepségen elmondtak. Sematikusan óvatos beszéd volt, ügyelve arra, hogy ne lehessen vele figyelmet felkelteni. Amire ugyanis föl lehet figyelni, az gyanús, a gyanú pedig abban az időben különösen nem vezetett jóra.

– És végezetül, de nem utolsósorban, kedves sporttársak, kedves elvtársak, engedjék meg, hogy a városi pártbizottság nevében ezzel a kis figyelmességgel köszönjem meg, hogy ellátogattak hozzánk, és lehetővé tették, hogy közvetlen közlelő is láthassuk, hogy milyen eredményeket ért el a szocialista élsport!

A kis figyelmesség egy jókora serleget jelentett, rajta a város címerével és egy annál is nagyobb vörös csillaggal, valamint a jeles nap dátumával. A Honvéd játékosainak sorából a csapatkapitány, Puskás Öcsi lépett elő, hogy a fakorlátot áthajolva átvegye az ajándékot. Kezet fogott a titkár elvtárssal, majd a hóna alatt egyensúlyozva a súlyában is jelentős ajándékkal, láthatóan arra készült, hogy rövid köszönőbeszédet mondjon, ám ekkor a korlát alatt átbújva ott termett mellette egy nagydarab ember, akin majd' szét akart szakadni a ki tudja, mióta föl nem vett öltöny, és így szólt:

– Kedves Puskás elvtárs, engedje meg, hogy a helyi vasutas-társadalom, azon keresztül a munkásság, illetve a vele szövetséges parasztság és értelmiség, továbbá a szakszervezetek nevében én is köszöntsem!

Azzal átnyújtott egy virágcsokrot.

Puskás Öcsi kedélyes udvariassággal mosolygott, és ismét köszönőbeszédre nyitotta a száját, ám ekkor meg a másik oldalról perdült melléje, ugyancsak virágcsokorral, ezúttal egy katonatiszt, akinek hadaró és pattogó beszédét nem lehetett tisztán érteni, annyit azonban igen, hogy a Néphadsereg helyi egységei és a fegyveres erők nevében üdvözli a bajtársakat, a Budapesti Honvéd sportolóit.

Ekkor lökött egy jókorát Aranka néni Árpika vállán, de úgy, hogy amaz egyúttal átcúsúzott a korlát alatt. Szerencsére mielőtt orra bukfencezett volna a salakon, si-

került megvetnie a lábait, ám sajnos annak árán, hogy a gondosan előkészített őszi csokor a kezéből egyenesen Puskás Öcsi világhírű bal lába elé esett.

Árpika elvörösödött, és legszívesebben elsüllyedt volna szégyenében. Puskás Öcsi hátraadta az addig a karjában tartott kupát és a másik két csokrot a többi játékosnak, majd lehajolt, és fölvette ezt a harmadikat. Kissé megrázta, hogy a salakszemek lehulljanak róla, aztán kis mosollyal az arcán azt mondta:

– Jaj, de szép. Csak nem nekem hoztad?

Becsei Árpika nem mert semerre se pillantani, anélkül is érezte Aranka néni egyszerre csalódott, haragos és szomorú tekintetét. Minden idegszálát megfeszítve igyekezett összeszedni magát, és remegő ajkakkal megszólalt:

– Kedves Puskás... – Itt máris elakadt, mert egyszeriben sehogy nem akart a nyelvére jönni, mi is a futballista keresztnéve. Persze tudta, ám az iskolában és oda-haza is mindenki a becenevén emlegette, sőt a rádióban a közvetítések alatt is szpíker így nevezte, ahogy szerte a világon ismerik. Nekifutott hát még egyszer: – Kedves Puskás ... Öcsi... elvtárs... engedje meg, hogy... a város úttörőinek nevében...

És itt Árpikából ismét elfogyott a szó. Hiába erőltette, nem jutott eszébe semmi. Pedig egész délelőtt ezt a két mondatot magolta, és miközben Aranka néni az egyenruháját igazgatta, akkor is fel tudta mondani többször is, újra meg újra, hibátlanul.

– Köszönöm szépen – mondta Puskás Öcsi. – Mi a neved?

Árpika ezt szerencsére ki tudta nyögni:

– Becsei... Árpád...

– Na, hát én meg a Puskás Öcsi vagyok.

Azzal kinyújtotta a jobbját, Árpika pedig ideges rángások kíséretében kezét rázott vele.

– Aztán mi akarsz lenni, Árpád, ha nagy leszel?

„Futballista” – ezt kellett volna saját eredeti szándéka szerint Árpikának mondanania, Aranka néni szándéka szerint pedig azt, hogy „Még nem tudom, egyelőre a tanulás és az úttörőmozgalom a legfontosabb”, mindezek helyett azonban ez csúszott ki a száján:

– Költő.

A hirtelen támadt csendet Puskás Öcsi törte meg:

– Hát az derék dolog. Én is szeretem a szép verseket. Na, szervusz, fiacskám. Sok sikert kívánok neked.

Árpika fejét lehajtva, a szégyentől lesújtva arrébb kullogott.

Szerencsére senki nem foglalkozott már vele. A titkár elvtárs, a szakszervezetis, a katonatiszt meg a többiek mind a pesti vendégekkel voltak elfoglalva. Mind, kivéve Aranka nénit. Aki nem szólt egy szót se, megint tarkón fogta Árpikát, és vezette minél messzebb a futballpályától. Amikor már jó messze voltak a gyeptől, a kaputól, a tribüntől, a korláttól, meg úgy általában mindentől, akkor is csak egyet kérdezett tőle:

– Költő? Hát ez meg hogy jutott eszedbe?

Becsei Árpai a fejét rázta, hogy nem tudja.

Később se tudta megmagyarázni, miért pont ezt mondta akkor Puskás Öcsinek. Mert bár valóban szerette a verseket, akár azokat, amelyek az olvasókönyvben voltak, akár azokat, amelyek az úttörőünnepségeken hangoztak el, na és azokat is, amelyeket odahaza az édesanyja mondott kisebb korában neki, az, hogy költő szeretne lenni, mindaddig nem jutott eszébe. Még saját magának se mondott ilyet. Puskás Öcsi volt az első, akivel megosztotta.

Ez a történet jutott Becsei Marci eszébe, miközben a zenekaros póló alól kiszabadított tetovált bal mellet nézte. A lány nem hagyta, hogy Marci a cipőjét is lehúzza, azon kellett keresztülrángatni a farmernadrág szarait. Igaza lehetett, az öltöző padlója koszos volt és ragacsos, nem jó ilyenkor mezítláb lenni, ki tudja, milyen láb-gombát szedhet össze az ember. A lány megfordult, és ráhajolt az asztalra, amelyen még ott árválkodott pár félig vagy egészen kiürült sörösüveg és néhány megrágott szendvics a koncert előttről. Miközben ő is kigombolta a nadrágját, Marci arra gondolt, ha az apjából tényleg költő lett volna, lehetne most egy jó szövegírójuk.

